

Udvalgs Mindretal, naar det netop fremhævede som en Sparekasselovs Opgave at give skarpe Bestemmelser om Regnskabsaflæggelse Statusopgjørelse, Regnskabs Revision og Eftersyn af Beholdningen, og det tør haabes, at dette Thing i sin Helhed vil være af samme Anskuelse. Men naar vi nu tage fat paa den foreliggende Lov, er det første Spørgsmaal, som møder, og som jeg ikke tror helt kan afvises, skjøndt Loven forekommer mig at gaa udenom det: Hvad er en Sparekasse? Det kan visseelig ikke være Navnet, der i saa Henseende bør være det Afgjørende, men der er i selve Lovforslaget ikke nogen Tilfjendegivelse af, hvad der skal forstås ved en Sparekasse, og naar et Pengeinstitut er Sparekasse og falder ind under denne Lov, eller en Bank og ikke falder ind under denne Lov. Jeg tror, at vil man drage en bestemt Grændse mellem Sparekasser og Banker, kan den neppe drages paa noget andet Punkt end paa dette, at Sparekasser ere Banker uden Aktiekapital eller tilsvarende Garanti (Udfryselse). Dette er virkelig i Praxis den afgjørende Forskjel; der kan naturligvis paapeges forskellige andre Forskelligheder, men Hovedsagen vil være denne, at Bankerne i Almindelighed, ja man kan sige al Tid, frembyde en vis Garantikapital overfor dem, der indskyde Penge i dem, medens derimod Sparekasserne, idet de oprettes, i Almindelighed ikke have nogen saadan Garantikapital. Dette gjør en overmaade stor Forskjel; der er og bør, som sagt, heraf naturligvis være en væsentlig Forskjel mellem den Maade, hvorpaa de i Bankerne indskudte Midler kunne og skulle forvaltes, og den Maade, hvorpaa de i Sparekasserne indstaaende Midler kunne og skulle forvaltes. Et Spørgsmaal er det imidlertid, om man i Praxis altid har fastholdt denne Forskjel, og om ikke adskillige Sparekasser have anbragt Pengene paa en saadan Maade, som snarere maa siges at være bankmæssig, end egentlig egnet for Sparekasserne. Hvad det derfor, tror jeg, væsentlig kommer an paa ved den foreliggende Lov, er at give en Bestemmelse om, hvad der skal forstås ved en Sparekasse, hvilke Institutter der falde ind under denne Lov. Jeg tror endog saa, at man burde gaa saa vidt, at man udtrykkelig forbeholdt Navnet „Sparekasse“ udelukkende for de Institutter, som opfylde de Betingelser, der blive fastsatte i denne Lov, saa at det ikke tillades et Institut at falde sig Sparekasse, naar dets Vedtægter — de komme nu til at indeholde, hvad Rigsdagen beslutter —, ikke blive anerkjendte, godkjendte af Regjeringen; thi det forholder sig vistnok rigtigt, naar det i Sparekassekommissionens Betænkning udtales, at „Arbejderbefolkningen betror sig med blind Tillid til ethvert Institut, der bærer Navn af Sparekasse“. Selv om man finder Udtrykket „blind Tillid“ vel stærkt, tror jeg, at der gennemgaaende herfer en høi Grad af Tillid til ethvert Institut, som

kalder sig Sparekasse. Det Samme har været Tilfældet i andre Lande, og det er Noget, som har bevirket nogle af de største Sparekasselykker, som findes. Det har gjort det muligt for Institutter, som gave sig Navn af Sparekasser, i kort Tid at besvige en stor Del af Befolkningen for meget betydelige Midler. Det maa evindres, at det jo altid vil være en let Sag for et Pengeinstitut i en vis kort Tid at give en ualmindelig god Rente af de indskudte Penge, naar man er aldeles samvittighedsløs med Maaden, hvorpaa denne Rente bringes tilveie. Det er dette, man har set Exempler paa i Udlandet, hvor der er opstaaet Folkbanker, Sparekasser — eller hvad Navn de nu have givet sig, — som have lokket Indskydere til sig i stor Mængde ved at tilbyde 10—12 pCt. p. A. og ved — vel at mærke — i Løbet af et Par Aar at opfylde denne Betingelse og udbetale dette Beløb, — Noget man med største Letthed kunde gjøre. Selv om man nemlig i 2 Aar udbetaler 10 p. Ct. p. A. til Interessenterne, vil man dog, naar man saa forsvinder med Resten af Pengene, kunne hjerpe omtrent 80 pCt. Dette er ikke grebet ud af Luften; det er slet paa flere Steder i Udlandet, særlig for faa Aar siden, i Bayern, hvor et helt System af Banker betegnedes med Navnet „Dachauer-Banker“, fordi de vare baserede paa det Princip at lokke Sparere til sig ved at give dem en ualmindelig høi Rente, og som derfor efter faa Aars Forløb affledkom de største Kalamiteter. Til noget Saadant bør Navnet: Sparekasse ikke kunne misbruges. Jeg behøver om ikke at blive misforstaaet, naar jeg umiddelbart hertil knytter en Bemærkning vedrørende vore hjemlige Forhold, som om det, jeg har sagt om disse Svindelinstitutter, skulde gjælde om et enkelt Institut, som jeg vil tillade mig her at nævne — jeg kjender aldeles ikke dette Institut, det kan være overmaade hæderlige Folk, som staa i Spidsen for det, det kan være en overmaade hæderlig Bestyrelse, jeg kjender den ikke —, men jeg vil gjøre opmærksom paa, at der, saavidt jeg erindrer, for omtrent et Aars Tid siden fandtes en Beskjendtgjørelse i vore Blade om en Spare- og Diskontobank, som tilbød at modtage Indlaan, der forrentedes med 12 pCt. p. A. Jeg tror ikke, at et saadant Institut bør have Ret til at betegne sig som Sparekasse. Jeg gjentager udtrykkelig for at undgaa Misforstaaelse, at jeg ikke ønsker at sige noget som helst Ufordelagtigt om dette Institut, som jeg slet ikke kjender Noget til. Naar man som jeg gjør det til en Væsenforskjel mellem Banker og Sparekasser, at Sparekasserne ikke have en saadan Garantikapital, som Aktiebankerne altid frembyde, saa vil det vistnok fortaas, at man kan finde det lidt befynderligt, lidt ubegrundet, om man netop vil forbyde Bankerne, der byde en saadan Garanti, at drive Sparekasseforretninger. Jeg kan ikke se rettere,